

Profesor MUDr. František Pór a profesor Dr. Med. Robert Klopstock, poslucháči Lekárskych fakúlt v Budapešti a v Prahe

M. Mydlík^{1,2}, K. Derzsiová¹

¹ IV. interná klinika Lekárskej fakulty UPJŠ a UN L. Pasteura Košice, Slovenská republika, prednosta prof. MUDr. Ivan Tkáč, Ph.D.

² Ústav experimentálnej medicíny Lekárskej fakulty UPJŠ Košice, Slovenská republika, prednosta MUDr. Alojz Bomba, DrSc.

Práca bola prednesená 12. apríla 2010 na vedeckej pracovnej schôdzi Spolku lekárov v Košiciach, pri príležitosti XVII. memoriálu prof. MUDr. Františka Póra.

Súhrn: Profesor MUDr. František Pór a profesor Dr. Med. Robert Klopstock boli rovesníci, narodili sa roku 1899, vo Zvolene a v Dombovári, v čase Rakúsko-Uhorskej monarchie. Prof. Pór študoval v rokoch 1918–1920 na Lekárskej fakulte v Budapešti a prof. Klopstock študoval na tej istej fakulte v rokoch 1917–1919. V roku 1920 prof. Pór odišiel študovať na Nemeckú lekársku fakultu UK do Prahy, kde pokračoval v štúdiu až do promócie, t.j. 6. februára 1926. Prof. Klopstock prerušil štúdium v Budapešti pre tuberkulózu pľúc, liečil sa v Tatranských Matliaroch, kde sa stal priateľom Franza Kafku. Neskôr na jeho podnet prestúpil na Nemeckú lekársku fakultu UK v Prahe, kde absolvoval 1. rigorózum. Na štúdiách v Budapešti a v Prahe sa prof. Pór a prof. Klopstock s veľkou pravdepodobnosťou opakovanne stretli, napriek tomu, že neskôr sa ich osudy rozdelili. Profesor Pór po promócii pôsobil ako internista v Prahe, neskôr na Slovensku a od roku 1945 v Košiciach. V roku 1961 sa stal univerzitným profesorom vnútorného lekárstva na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, kde pôsobil až do svojej smrti roku 1980. Prof. Klopstock pokračoval v štúdiu v Keli a v Berlíne. Po promócii roku 1933 pôsobil v Berlíne ako chirurg, neskôr roku 1938 emigroval do USA a roku 1962 sa stal profesorom pľúcnej chirurgie v New Yorku, kde aj zomrel roku 1972.

Kľúčové slová: prof. MUDr. František Pór – prof. Dr. Med. Robert Klopstock – Lekárska fakulta Univerzity v Budapešti – Nemecká lekárska fakulta Univerzity Karlovej v Prahe – vnútorné lekárstvo – pľúcna chirurgia

Professor Frantisek Por MD and Professor Robert Klopstock MD, students at Budapest and Prague Faculties of Medicine

Summary: Professor Frantisek Por MD and Professor Robert Klopstock MD were contemporaries, both born in 1899, one in Zvolen, the other in Dombovar, at the time of Austro-Hungarian Monarchy. Prof. Por attended the Faculty of Medicine in Budapest from 1918 to 1920, and Prof. Klopstock studied at the same place between 1917 and 1919. From 1920 until graduation on 6th February 1926, Prof. Por continued his studies at the German Faculty of Medicine, Charles University in Prague. Prof. Klopstock had to interrupt his studies in Budapest due to pulmonary tuberculosis; he received treatment at Tatranske Matliare where he befriended Franz Kafka. Later, upon Kafka's encouragement, he changed institutions and continued his studies at the German Faculty of Medicine, Charles University in Prague, where he graduated the first great go. It is very likely that, during their studies in Budapest and Prague, both professors met repeatedly, even though their life paths later separated. Following his graduation, Prof. Por practiced as an internist in Prague, later in Slovakia, and from 1945 in Kosice. In 1961, he was awarded the title of university professor of internal medicine at the Faculty of Medicine, Pavol Jozef Safarik University in Kosice, where he practiced until his death in 1980. Prof. Klopstock continued his studies in Kiel and Berlin. After his graduation in 1933, he practiced in Berlin as a surgeon and in 1938 left for USA. In 1962, he was awarded the title of university professor of pulmonary surgery in New York, where he died in 1972.

Key words: Professor Frantisek Por MD – Professor Robert Klopstock MD – Faculty of Medicine, Budapest University – German Faculty of Medicine, Charles University in Prague – internal medicine – pulmonary surgery

Profesor MUDr. František Pór a profesor Dr. Med. Robert Klopstock boli rovesníci, narodili sa roku 1899, vo Zvolene a Dombovári, v Rakúsko-Uhorskej monarchii (tab. 1) a začali študovať na Lekárskej fakulte v Budapešti a neskôr pokračovali v štúdiu na Nemeckej lekárskej fakulte Univerzity Karlovej (UK) v Prahe.

Profesor MUDr. František Pór začal štúdium na Lekárskej fakulte, na Univerzite v Budapešti v roku 1918 a v roku

1920 pokračoval na Nemeckej lekárskej fakulte UK v Prahe. Profesor Dr. Med. Robert Klopstock, ktorý sa

Tab. 1. Základné životopisné údaje profesora Póra a profesora Klopstocka.

Prof. MUDr. František Pór
*15. apríla 1899, Zvolen
†8. septembra 1980, Košice

Prof. Dr. Med. Robert Klopstock
*31. októbra 1899, Dombovár, Maďarsko
†15. júna 1972, New York, USA

105 [Abgangszeugnis der deutschen Universität Prag]. Negativkopie. Prag, 10. V. 1926. 1 S. Folio.

„[...] Wir Rektor der deutschen Universität in Prag [...] bestätigen hiermit, daß der Herr Klopstock Robert [...] auf Grundlage des Maturitätszeugnisses vom Gymnasium Budapest, vom 1. März 1917 und des Abgangszeugnisses der Universität Budapest, vom 14. August 1920 in die akademischen Studien aufgenommen worden ist, und die Vorlesungen vom Sommersemester des Studienjahres 1921/22 bis zum Schlusse des Wintersemesters des Studienjahres 1925/26 ohne Unterbrechung somit durch acht Semester [...] besucht hat. [...] Derselbe hat das I. Rigorosum am 26. Juni 1925 mit ‚genügendem‘ Erfolge abgelegt [...]“.

Obr. 1. Potvrdenie o odchode Roberta Klopstocka z Nemeckej univerzity v Prahe dňa 10. mája 1926.

narodil v tom istom roku ako profesor Pór, študoval na Lekárskej fakulte budapeštianskej univerzity v rokoch 1917–1919. Prof. Pór po prestupe do Prahy vykonal dielčie skúšky 1. rigoróza do 7. júla 1922, 2. rigoróza do 21. mája 1925 a 3. rigoróza do 3. februára 1926. Promoval 6. februára 1926 na Nemeckej lekárskej fakulte UK v Prahe [1–3]. Jeho rovesník, profesor Klopstock, neskôrší profesor pľúcnej chirurgie, prerušil svoje štúdium na Lekárskej fakulte v Budapešti pre tuberkulózu pľúc, na ktorú sa liečil v Tatranských Matliaroch a v Tatranskej Kotline vo Vysokých Tatrách. Počas svojho liečebného pobytu vo Vysokých Tatrách, roku 1921 sa zoznámil v Tatranských Matliaroch s Franzom Kafkom, na podnet ktorého neskôr pokračoval v štúdiu na Nemeckej lekárskej fakulte UK v Prahe [4]. Prof. Klopstock študoval na uvedenej fakulte od letného semestra (3. semestra štúdia) roku 1922 do konca letného semestra školského roku 1925/1926 (obr. 1). Dielčie skúšky 1. rigoróza absolvoval v nasledujúcom poradí: všeobecná biológia: 15. decembra 1922 (výborne), chémia: 14. decembra 1923 (dostatočne), anatómia: 29. mája 1925 (dostatočne), fyziológia: 19. júna 1925 (dostatočne) a histológia: 26. júna 1925 (dostatočne). Po smrti Franza Kafku 3. júna 1924 v Kierlingu, v Rakúsku a neskôr po ukončení 1. rigoróza 26. júna 1925 (obr. 1) prof. Klopstock prestúpil na Lekársku fakultu

Univerzity v Kieli, v Nemecku a po jednoročnom štúdiu na tamojšej lekárskej fakulte, prestúpil na Lekársku fakultu Univerzity v Berlíne, kde promoval 26. júna 1933 [1–3]. Bývali poslucháči – rovesníci prof. Pór a prof. Klopstock, bezpodmienečne museli dokonale ovládať maďarčinu a nemčinu, aby mohli študovať približne v rovnakom období v Budapešti a v Prahe. Je pravdepodobné, že sa títo budúci profesori stretli počas štúdia 1. rigoróza na vyššie spomínaných lekárskych fakultách obidvoch univerzít. Štúdium na obidvoch lekárskych fakultách bolo ekonomicky veľmi náročné, prednášky neboli povinné, ale k 1. rigorózu bolo nutné absolvovať k jednotlivým predmetom príslušné kolokvia (zápočty). Poslucháči na lekárskej fakulte mali relatívne veľa voľného času, ktoré využívali k nadväzovaniu kontaktov a priateľských vzťahov s kolegami a osobným záľubám.

Prof. Pór po promócii roku 1926 začal pracovať na III., neskôr na II. internej klinike vo Všeobecnej nemocnici v Prahe, v rokoch 1930/1931–1932/1933 bol 4. odborným asistentom na II. internej klinike Nemeckej lekárskej fakulty v Prahe (obr. 2). V roku 1932 sa stal primárom Interného oddelenia Mestskej nemocnice v Ružomberku, kde pôsobil do roku 1940. Počas II. svetovej vojny prof. Pór pôsobil ako súkromný odborný lekár pre choroby vnútorné v Novom Meste nad Váhom.

PÓR Franz – Assistent der II. medizinischen Klinik

* 15. 4. 1899 Zvolen (SK)

†

S Mat. 18. 6. 1917 G Budapest, Ergänzungsmat. 10. 12. 1917 G Košice, MUDr. 6. 2. 1926 DMF T 1930/31 – 1932/33 4. As. II. med. Klin.; weiterhin allg. Krkh. in Prag (Praha II, noch 1939/40).

Q AUK NLF Rig.; AUK NUR, K. 61; SÚA ZLKČ, M. 2; ZR PČM 1939/40, S. 476.

Obr. 2. Potvrdenie o pôsobení MUDr. Františka Póra vo Všeobecnej nemocnici v Prahe v školskom roku 1930/1931–1932/1933. MUDr. František Pór bol v tom čase 4. asistentom na II. internej klinike Nemeckej lekárskej fakulty v Prahe.

26. januára 1945 ho zaistilo gestapo spolu aj s manželkou a boli deportovaní do koncentračného tábora v Sereďi, odtiaľ do Terezína a tam 8. mája 1945 boli oslobodení Červenou armádou. Dňa 3. júla 1945 nastúpil ako primár Interného oddelenia Štátnej nemocnice v Košiciach. Od 1. októbra 1948 bol poverený vedením Internej kliniky, ktorá vznikla na novozaloženej Lekárskej fakulte v Košiciach. I. internú kliniku viedol až do roku 1971. Interná klinika sa stala pod jeho vedením významnou súčasťou klinickej medicíny na Slovensku. MUDr. F. Pór bol 1. apríla 1948 vymenovaný za docenta vnútorného lekárstva a v roku 1961 za profesora pre obor vnútorné lekárstvo. Po odchode do dôchodku ešte mnoho rokov dochádzal, skoro denne, na kliniku a zapájal sa do jej činnosti [5,6].

Prof. Robert Klopstock po promócii roku 1933 pracoval ako chirurg na viacerých pracoviskách v Berlíne. V roku 1938 emigroval so svojou manželkou, ktorá pochádzala z Maďarska, do USA a tam pracoval na rôznych chirurgických pracoviskách a nakoniec roku 1962 sa stal profesorom pľúcnej chirurgie v Down State Medical Center v New Yorku. Prof. Klopstock zomrel 15. júna 1972 v New Yorku.

Obidvaja univerzitní profesori, prof. MUDr. František Pór a prof. Dr. Med. Robert Klopstock, napriek tomu,

že sa ich životné cesty rozišli po roku 1926 v Prahe, sa obidvaja počas svojho života radi vracali do Budapešti a do Vysokých Tatier, aspoň počas svojich dovolení. Prof. Pór bol zakladateľom Východoslovenských lekárskeho dní v Novom Smokovci vo Vysokých Tatrách, ktoré sa v jeho intenciách organizujú dodnes. V roku 2011 sa pripravuje 50. výročie ich založenia. Prof. Robert Klopstock navštívil Tatranské Matliare vo Vysokých Tatrách naposledy roku 1936, kde sa roku 1921 zoznámil so

svojím životným priateľom, Franzom Kafkom.

Literatúra

1. Fond Lékařské fakulty Německé univerzity v Praze: Katalogy posluchačů.
2. Fond Lékařské fakulty Německé univerzity v Praze: Rigorózní protokol Lékařské fakulty.
3. Fond Lékařské fakulty Německé univerzity v Praze: Matrika doktorů.
4. Mydlík M, Derzsiová K. Robert Klopstock and Franz Kafka the friends from Tatranské Matliare (The High Tatras). Prague Med Report 2007; 108: 191–195.

5. Mydlík M, Derzsiová K. 105. výročie narodenia a XI. memoriál profesora MUDr. Františka Póra. Vnitř Lék 2005; 51: 752–754.

6. Hlaváčková L, Svoboda P. Biografisches Lexikon der Deutschen Medizinischen Fakultät in Prag, 1883–1945. Praha: Karolinum 1998.

prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
www.fnlp.sk
e-mail: k.derzsiova@fnlp.sk

Doručeno do redakce: 7. 7. 2010

www.csgh.info